Αρχειακός Τόπος Θεόδωρου Κολοκοτρώνη

Αριθμός Τεκμηρίου 1144

Διαθήκη Θεόδωρου Κολοκοτρώνη

3 Μαΐου 1840

Ταυτότητα Εγγράφου *(Περίληψη)*

Ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης τὸν Μάιο τοῦ 1841 προχώρησε στὴ σύνταξη διαθήκης μὲ τὴν ὁποία ρύθμιζε κληρονομικὰ ζητήματα καὶἀναγνώριζε ὡς τέκνο του τὸν Παναγιωτάκη, ποὺ εἶχε ἀποκτήσει μὲ τὴ Μαργαρίτα Βελισσάρη. Ἡ διαθήκη συντάχθηκε στὸ κτῆμα του ποὺ βρισκόταν στὶς παρυφές τῆς πόλης τοῦ Ναυπλίου, στὴν περιοχὴ Κιουλοῦ Τεπέ (βλ. καὶ ἔγγρ. [1087]). Ὡς μάρτυρες ὑπέγραψαν ὁ Ἀλεξάκης Βλαχόπουλος καὶ ὁ Νικόλαος Σπηλιάδης, ἐνῶ τὴ διαθήκη συνέταξε ὁ συμβολαιογράφος Ναυπλίου Χαράλαμπος Παπαδόπουλος (γιὰ τὸ πρόσωπο βλ. Νικ. Τόμπρας, Οἱ συμβολαιογράφοι: σημειογράφοι - μνήμονες - συμβολαιογράφοι Ναυπλίου 1831-2009, Ναύπλιο 2020, σ. 63-69). Ἡ διαθήκη ἔχει δημοσιευτεῖ ἀπὸ τὸν Τ. Κανδηλῶρο, ἐνῶ τὸ πρωτότυπο δὲν ἔχει ἐντοπιστεῖ (βλ. Τάκης Κανδηλῶρος, «Η διαθήκη τοῦ στρατάρχου Κολοκοτρώνη», ἈρκαδικὴΕπετηρὶς 2 (1906), σ. 113-115). Ἐπιπλέον, ἐδῶ χρησιμοποιεῖται τὸ σχέδιο τοῦ προσώπου τοῦ Θεόδ. Κολοκοτρώνη, ὅπως δημοσιεύτηκε στὸ περιοδικὸ Πανδώρα [βλ. τχ. 135 (1 Νοεμ. 1855), σ. 405] καὶ ἀναδημοσιεύτηκε στὴν ἔκδοση τῆς διαθήκης ἀπὸ τὸν Κανδηλῶρο.

(Αριθμός Συμβολαίου 12776, σελίς 567)

Κατά το χιλιοστόνοκτακοσιοστόντεσσαρακοστόν πρώτον έτος, την τρίτην του μηνός Μαΐου, ημέραν Σάββατον, ώραν εβδόμην πριν της μεσημβρίας, παρουσιασθείς εν τω συμβολαιογραφικώ μας γραφείω και οικία μου υπ' αριθ. 37 τριάκοντα επτά, τη κειμένη παρά τω ανακτορίω, ενώπιον εμού του υπογεγραμμένου Συμβολαιογράφου Ναυπλίας Χαραλάμπους Παπαδοπούλου, κατοίκου Ναυπλίου, ο κύριος Ιωάννης του ποτέ Γεωργίου Κουτζοπαπά από το χωρίον Αχούρια της Μαντινείας, γνωστός μας υπηρέτης προ πολλών ετών του αντιστρατήγουκυρίου Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, ευρισκόμενος ήδη παρ' αυτώ, μοι είπεν ότι απεστάλη πάρα του ειρημένου αντιστρατήγου κυρίου Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, να με προσκαλέση δια να απέλθω εις την εκλαμπρότητά του, κάτοικον μεν εις Αθήνας, αλλ' ήδη διαμένοντα προς το παρόν εις το πέριξ της Ναυπλίας κτήμα του ονομαζόμενονΚιουλουτεπέ. Όθεν παραλαβών δύο μάρτυρας τους κυρίους τον Συνταγματάρχην Στρατιωτικόν Νομοεπιθεωρητήν Αργολιδοκορινθίας Αλέξιον Βλαχόπουλον και Νικόλαον Σπηλιάδην, κτηματίαν, κατοίκους Ναυπλίου κατά την ενορίαν της Παναγίας γνωστούς μας πολίτας Έλληνας και ασχέτους πάσης συγγενείας με την εκλαμπρότητά του και απήλθον εις το πέριξ της Ναυπλίας μνησθέν κτήμα του μετά των ειρημένων μαρτύρων, όπου εύρον την εκλαμπρότητά του τον γνωστόν μας αντιστράτηγον κύριον Θεόδωρον Κολοκοτρώνην υγιαίνοντα και έχοντα τας φρένας του σώας, τον οποίον ερωτήσας διατί με προσεκάλεσεν, απεκρίθη και ενώπιον των μαρτύρων, ότι θέλω να μου γράψης την διαθήκην. Όθεν προσεκάλεσα τους διαληφθέντας μάρτυρας να ορκισθώσιν δια να φυλάξωσι μυστικόν ό,τι ήθελον ακούσει εις την παρούσαν διαθήκην του, μέχρι δηλαδή της αποβιώσεως του ειρημένου αντιστρατήγου κυρίου Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, οίτινες επιθέσαντες τας χείρας των επί της εικόνος της Θεοτόκου ωρκίσθησαν ως εφεξής: «και ορκιζόμεθα να φυλάξωμεν μυστικόν ό,τι ήθελεν ακούσωμεν εις την παρούσαν διαθήκην του αντιστρατήγου κυρίου Θεοδώρου Κολοκοτρώνη μέχρι της αποβιώσεώς του».

Μετά δε την ορκοδοσίαν των μαρτύρων ήρξατο ο μνησθείς διαθέτης, η εκλαμπρότης του ο αντιστράτηγος κύριος Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, να ομολογή ιδίω του στόματι οικειοθελώς και απαραβιάστως ενώπιόν μου και των ειρημένων μαρτύρων, του οποίου τους λόγους γράφω εγώ ο υπογεγραμμένος συμβολαιογράφος Ναυπλίας Χαράλαμπος Παπαδόπουλος εις την παρούσαν διαθήκην του απαραλλάκτως και αυτολεξεί, ως

εφεξής : «Ζητώ από τον Θεόν συγχώρησιν και από εχθρούς και από φίλους και από συγγενείς. Αποφασίζω και αφίνω κληρονόμους τα παιδιά μου τον Γενναίον και Κωνσταντίνον και Παναγιωτάκην και να λάβουν από όσην περιουσίαν και αν έχω κινητά και ακίνητα να γίνη εις τρία μερίδια, να λάβη εν μερίδιον ο Γενναίος, ένα μερίδιον ο Κωνσταντής και ένα μερίδιον να ήνε δι' εμέ τον πατέρα τους· αλλά όσον ζω εγώ όλη η περιουσία μου να ήνε εδική μου και όντας πεθάνω εγώ τότε να γίνη η μοιρασιά καθώς λέγω επάνω· και αφ' ου πεθάνω το ιδικόν μου μερίδιον να λάβη δύο μερίδια ο Γενναίος και ένα μερίδιον ο υιός μου Παναγιωτάκης, τον οποίον απέκτησα με την Μαργαρίταν θυγατέρα του Αγγελή Βελισσάρη από τα Χαλικιάνικα, τον οποίον Παναγιωτάκην να έχουν τα παιδιά μου ο Γενναίος και Κωνσταντίνος μέσα εις το σπίτι μας, να τον αναθρέψουν και να τον σπουδάσουν, ώστε να γενή είκοσι χρονών και τον οποίον Παναγιωτάκην τον κηρύττω και αναγνωρίζω ως υιόν μου και ως τοιούτον να τον γνωρίζουν και τα άλλα μου παιδιά και αφού γενή είκοσι χρονών τότε να λάβη το μερίδιόν του καθώς λέγω και ας ζήση με την μάννα του, ή όπως στοχασθή αυτός μόνος του, και αν πεθάνη ο Παναγιωτάκης, τότε το μερίδιον του, δηλαδή την κληρονομίαν όπου του δίδω, να την λάβουν τα παιδιά μου ο Γενναίος και Κωνσταντίνος και της μητρός του να έχουν να τής δίδουν πέντε χιλιάδες δραχμαίς δια τα γερατειά της και εν όσω ζη ο Παναγιωτάκης και γενή είκοσι χρόνων καθώς είπα να ήνε και η μάνα του μαζή εις το σπίτι μας και να συζή και τρέφεται με το παιδί της* και η περιουσία μου, όση είνε και ορίζω κατ' ευθείαν εις το όνομα μου και εις το όνομα του Γενναίου ακίνητα κτήματα, αυτοκίνητα, κινητά ήγουν τζεβαϊρικά ασημικά, άρματα σκεύη και έπιπλα του σπητιού να μοιρασθούν όλα κατά τον ανωτέρω τρόπον. Με όλον ότι είνε εις όνομα του Γενναίου τα κτήματα και αυτός τα καλλιεργεί και ενεργεί όλας μας τας υποθέσεις, άλλα όλα αυτά αποκτήθησαν εν ονόματι του οσπητιού μας και δια της συνδρομής της εδικής μου και της πατρικής ενεργείας, τόσον με λόγον, καθώς και με έργον και με χρήματα* αλλά όλη η περιουσία του οσπητιού μας, καθώς επάνω λέγω εις την παρούσαν μου διαθήκην να μοιρασθή καθώς διατάττω χωρίς να γίνη διαφορετικά.

Ο Γενναίος, επειδή είνε ο μεγαλήτερος των παιδιών μου, αυτός να εκτελέση την διαθήκην μου και να μοιράση, καθώς λέγω, χωρίς να αδικηθή κανένα μου από τα παιδιά εις το παραμικρόν. Τα ζαπράζια [: ασημένια κοσμήματα της παραδοσιακής φορεσιάς], όπου έχω από τον πατέρα μου, να τα πάρη ο υιός μου Κωνσταντίνος γιατί του τα είχα προ καιρού χαρισμένα. Η Γεωργίτσα του Γενναίου να προικισθή από μέσα το σπίτι μας δηλαδή από το κοινόν. Την εικόνα, όπου μου έχει χαρισμένην ο στρατηγός Ρεβελιώτης και το σπαθί μου όπου φορώ, να το λάβη ο υιός μου Παναγιωτάκης και να μην εμπούν σε μοίρασμα και ο Κωνσταντίνος ουιός μου να παντρευθή μέσα από το σπίτι μας, δηλαδή όλα τα έξοδα. Την ταμπακέρα, όπου έχω από τον Κυβερνήτην, την χαρίζω του έγγονά μου του Κωνσταντάκη του Γενναίου. Αυτή η υστερνή μου θέλησις, και καθώς παραγγέλλω να εκτελεσθή η παρούσα μου διαθήκη, χωρίς καμμίαφιλονεικία μεταξύ των παιδιών μου, εις τα οποία αφίνω την πατρικήν μου ευχήν, καθώς και εις όλους τους συγγενείς και φίλους μου και εχθρούς μου, αν είχα.

Η περιουσία μου συνίσταται εις σπίτια, αμπέλια, σταφίδες, περιβόλια, μύλους, δέντρα διάφορα, πρόβατα, ασημικά, τζεβαϊρικά [: κοσμήματα], άρματα, σκεύη διάφορα, τραπέζας και λοιπά και να μοιρασθή μετά τον θάνατον μου, καθώς διέταξα».

Τον ερώτησα αν έχη ευχαρίστησιν να αφήση τινά βοήθειαν εις φιλανθρωπικά καταστήματα, απεκρίθη: «έκαμα ό,τι ημπόρεσα και θέλω κάμει όσον θα ζήσω».
Ταύτα ωμολόγησεν ενώπιον μου και των μαρτύρων ο διαθέτης κύριος Θεόδωρος Κολοκοτρώνης οικειοθελώς ιδίω αυτού στόματι, και ταύτα πάντα έγραψα εγώ ο υπογεγραμμένος Συμβολαιογράφος Ναυπλίας Χαράλαμπος Παπαδόπουλος εις την παρούσαν του διαθήκην αυτολεξεί, ως εξεφράσθη, την οποίαν ταύτην διαθήκην του, αφ' ου ανέγνωσα ευκρινώς ενώπιόν του και των ειρημένων μαρτύρων και αφού παρετήρησαν αυτήν και οι μάρτυρες, ότι έγραφα απαραλλάκτως κατά τας διατάξεις του αυτού διαθέτου, υπεγράφη παρά της εκλαμπρότητός του ιδιοχείρως του, υπεγράφη παρά των μαρτύρων και παρ' εμού του Συμβολαιογράφου Χαράλαμπους Παπαδοπούλου.

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης
Αλέξιος Βλαχόπουλος μάρτυς
Νικόλαος Σπηλιάδης μάρτυς

Ο Συμβολαιογράφος
Χαράλαμπος Παπαδόπουλος

Δημοσιεύτηκε στο: Τάκης Κανδηλώρος, «Η διαθήκη του στρατάρχου Κολοκοτρώνη», Αρκαδική Επετηρίς 2 (1906), σ. 113-115.

Αριθμός Τεκμηρίου
1144

Τίτλος
Διαθήκη Θεόδωρου Κολοκοτρώνη

Ημερομηνία Σύνταξης
3 Μαΐου 1840

Τόπος Σύνταξης
Ναύπλιο

Συντάκτης
Χαράλαμπος Παπαδόπουλος (συμβολαιογράφος)

Αποδέκτης

Είδος Εγγράφου

Διαστάσεις

Αρ. Φύλλων

Γλώσσα

Προέλευση
ΑΡΧΕΙΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Διεύθυνση
kolokotronis-archive.org/items/code/1144

Μεταγραφή-Σχολιασμός: Βασίλης Παναγιωτόπουλος, Δημήτρης Δημητρόπουλος, Βαγγέλης Σαράφης, Σάκης Δημητριάδης
Έλεγχος μεταγραφής: Αγαμέμνων Τσελίκας

Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση 4.0 Διεθνές (CC BY-NC 4.0).

